

ÉRDEKESSÉGEK

OLVASÓKÖR alakult a település létrejöttét követően, 1896. december 20-án, amelynek elsődleges célja „a helyi könyvtár létrehozása, könyvállományának gyarapítása, hírlapokra való előfizetés. A tudományos és közhasznú könyvek és folyóiratoknak felolvasása által a közművelődést előmozdítani”. (Idézet az egyesület alapszabályából.) Az olvasókört helybéli, kifogástalan előéletű tagok alakították. Az új tagokat előbb javasolták, és az egyesület választmánya döntött. Mivel állandó teremhelye nem volt, az összejöveteleket kezdetben az iskolában, majd egy helybéli kocsmában szervezték hétfvégenként a délutáni órákban. Az egyesület elnök irányította a választmány és a közgyűlés felügyeletével. A könyveket, folyóiratokat mindegyik tag a tagsági díjából – amely évente két forintot tett ki –, valamint különböző adományokból szerezték be. A könyvekből, folyóiratokból való felolvasást általában táncmulatság követte. Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy az olvasókör a helybéli haladóbb gondolkodásúak, a művelődés iránt fogékonyabbak, a jómódúak kiváltsága volt. A tagsági díjat is csak kevesen engedhették meg maguknak, csak a gazdagabbak csatlakoztak. Az ezredforduló végén a Labanc-kocsmában működött az olvasókör. Az I. világháborút követően lanyhult a működése, a viszonyok is változtak, majd megszűnt tevékenykedni.

ERZSÉBET-EMLEKMŰ, -EMLEKPARK – 1899. január 8-án leplezték le az emlékművet a központi iskolával szemben, a templom előtti téren, az erre a célra létrehozott liget közepén. A szürke gránitalapra helyezett két méter magas obeliszken a következő felirat volt olvasható: „Ófelsége Erzsébet Királyné Emlékére 1898 évében”. Az emlékparkot, emlékművet a magyarok szeretett királynéjának, Erzsébetnek, Sissinek (1837–1898) a meggyilkolását követően a nagybecskereki és a muzslyai vezetőség összefogásának köszönhetően alakították ki, állították fel. A borzalmas eset után (Lucheni olasz anarchista megölte Erzsébetet a svájci Genfben), még ugyanabban az évben megfogalmazódott, hogy a telepések kellőképpen adózzanak Sissinek mindazért, amit tett a magyar nemzet érdekében. Az emlékmű mintegy 8000 forintba került, ami a muzslyaiak adakozásából és adományokból gyűlt össze. Szabó

Ferenc esperesplébános leplezte le (ő szervezte a pénzgyűjtési akciót a muzslyaiak körében), dr. Grandjean József nagybecskereki polgármester alkalmi beszédét követően. A muzslyaiak részéről Takács József és Bodó Sándor sokat tett az emlékmű felállításának érdekében. A Monarchiában Muzslyán alakították ki, illetve állították fel az első ilyen Erzsébet-emlékparkot, -emlékművet. Sajnos az I. és II. világháború, az új hatalmak, izmusok, monarchiaellenes elemek megtették „történelmi küldetésüket”, eltüntették mindazt, ami a múltbéli gyökereinkhez való kötődésünk szálait jelenthette.

IFJÚSÁGI EGYESÜLET – A telep kialakulásának tizenkettedik évében (1902-ben) Szegefű Lajos tanító alakította azzal a céllal, hogy 1902–1903-tól kezdve az ifjúság számára előadásokat tartsanak, és egyes tantárgyakat „szélesebb mederben taníttassák”. Szegefű tanító idejövetele után gyorsan ráébredt, hogy az ifjakkal az egyházon kívül senki sem foglalkozott, és a duhajkodásra hajlamos fiatalok között sok értelmes, tehetséges személy is volt. Szegefű az ifjúsági egyesület számára a helyi iskolaigazgatótól és a tantestülettől kérte, hogy a központi épület középső tantermében alkalmanként engedélyezzék az előadások, tanfolyamok megtartását. Szegefű tanító több városi tanár kollégát kért fel egy-egy előadás, felvilágosítást megtartására, mint pl. a továbbtanulás lehetőségei a nagybecskereki középiskolákban, a higiénia szerepe a fiataloknál stb. Szegefű Lajos nagy népszerűségnek örvendett az ifjúság körében, ami a konzervatív muzslyai vezetésnek nem felelt meg, és ezért Szegefűt 1904 végén lemondásra kényszerítették, ami az ifjúsági egyesület működésének végét is jelentette.

FELELŐSSÉGRE VONÁS – 1902-ben a mind nagyobb népszerűséget élvező Szegefű Lajos állami tanító ellen történt, aki igen sokat tett a szegény muzslyaiak érdekében, ez kiváltotta a helyi iskolaigazgató és plébános nemtetszését. Szövetkezésük eredményeként megindult a Szegefű elleni mindenféle támadás az iskolán belüli és kívüli fellépései miatt. 1902 júniusában az iskolaigazgató-tanító, Gruisz Sándor jelentést tett dr. Pacséri Károly királyi tanfelügyelőnek, hogy Szegefű nem vezet gondot az iskola taneszközzeiről, óráin nincs rend, fegyelem.

Dr. Pacséri válasza 1902. július 13-ai keltezéssel érkezett.

„Az állami iskola Tekintetes Gondnokságának – Felső Muzsla. Az ottani állami iskola igazgatójának f. é. június hó 3-án 50. szám alatt kelt hozzám intézett jelentését 1. alatt becsatolva visszatárolva azzal küldöm meg, miszerint a jelentésben foglaltak iránt Szegfű Lajos ottani állami tanítót felelősségre vonni szíveskedjék. Amennyiben a jelentésben foglaltak valósnak megfelelnek, utasítsa nevezett tanítót, hogy az elrongált térkép helyébe legkésőbb augusztus hó 31-ig újakat szerezzen be, s ennek megtörtént a Gondnokság hozzám legkésőbb szept. 10-ig jelentse be. Nagybecskerek, 1902. július 13. Dr. Pacséri Károly kirendelt tanfelügyelő.”

A Szegfű-ellenes kampány oly mértékű és erejű volt, hogy a tanítót két évvel később felmentették, és távozott Muzslyáról.

■

■